

Mavo Kunst & Ambacht

Waarom een mavo Kunst & Ambacht klas?

Basisschoolleerkrachten adviseren hun leerlingen en ouders bij de keuze en het niveau van het voortgezet onderwijs. Een kleine groep leerlingen plaatst ons daarbij voor een vraagstuk. Bij deze groep leerlingen zien we namelijk dat het 'gewone' voortgezet onderwijs dat het Karel de Grote College aanbiedt, met een grote veelheid aan vakken, een tamelijk hoog tempo en wat minder tijd voor herhaling tijdens de lessen, geen recht doet aan hun ontwikkeling. Deze leerlingen, zijn gebaat bij een minder abstracte, meer praktische leerweg. Dit was de aanleiding om met ingang van schooljaar '13 / '14 een leertraject toe te voegen aan het Nijmeegse vrijeschoolonderwijs onder de naam 'mavo Kunst & Ambacht'.

Voor wie?

Welke leerlingen kunnen geplaatst worden in de mavo Kunst & Ambacht klas? Ons uitgangspunt is de basisschoolleerling die een advies voor het voortgezet onderwijs heeft dat gemiddeld rond het mavo-niveau ligt (vmbo-t), maar die vaak ook nog speciale begeleiding nodig heeft in de vorm van leerwegondersteuning. Een leerling met sociaal emotionele en/of gedragsproblematiek, die op dat gebied veel bijzondere zorg behoeft, kan in de mavo Kunst & Ambacht klas niet worden opgevangen. Gewoonlijk wordt bij het leren een sterk beroep gedaan op analytische denkprocessen, die uiteindelijk tot theoretische abstractie moeten leiden. Hiervoor is minstens een gemiddelde theoretische intelligentie nodig. Er zijn echter ook leerlingen die gemakkelijker leren door te doen, te werken en te ervaren. Zij maken gebruik van andere 'soorten' intelligentie: praktische- en sociale intelligentie. Deze leerlingen willen de werkelijkheid vooral op concrete wijze ervaren, het liefst zichtbaar of op een andere manier beleefbaar. Zij leren de dingen vaak liever in een samenhang; een groter verband. Deze aanleg kan (cognitieve) leerproblemen tot gevolg hebben. Bovendien hebben deze leerlingen soms gewoon meer tijd nodig om tot een bepaald resultaat te komen, zeker wanneer hun ontwikkeling wat trager verloopt dan gemiddeld. In onderwijs dat meer recht doet aan hun vermogens groeit hun zelfvertrouwen; zij zullen zich gemotiveerder voelen om zich te ontwikkelen tot zelfstandig functionerende mensen. Daarbij is het heel goed mogelijk dat allerlei onvermoede talenten zichtbaar gaan worden.

Wat houdt dat in: mavo Kunst & Ambacht?

De mavo Kunst & Ambacht klassen van het Karel de Grote College vormen een vijfjarig onderwijstraject dat moet leiden naar een mavo diploma en daarna een vervolgopleiding. Vanzelfsprekend geldt dat hierbij de eigen sfeer van het vrijeschoolonderwijs gehandhaafd blijft. Mavo Kunst & Ambacht is dus een algemeen vormende opleiding, geen vakopleiding. We werken vanuit een sterk praktisch en concreet gerichte benadering, die aansluit bij de aanleg en kwaliteiten van de beoogde groep leerlingen; met een open oog voor hun vermogens en zo min mogelijk nadruk op eventuele onvermogens. Vooral in deze klassen is het leerlingenaantal een belangrijke factor. Om pedagogische en didactische redenen is er aan het leerlingenaantal per klas in ieder geval een maximum gesteld: twintig leerlingen per klas. Deze zijn gewoon in hetzelfde schoolgebouw ondergebracht als de andere leerlingen en de klassen worden zoveel mogelijk bemand door dezelfde leerkrachten. Dat betekent dus de bekende verdeling in hoofdonderwijs en vaklessen. De opzet is om de dag te beginnen met praktisch onderwijs, met de nadruk op 'doen' en werken, en minder op het intellectuele 'hoofd-werk'. Technische, kunstzinnige en ambachtelijke vakken passeren hier de revue. Het periodeonderwijs verschilt qua inhoud en thematiek nauwelijks van dat van de andere klassen. Didactiek en pedagogiek zijn wel aangepast aan de doelgroep. Ook de vaklessen kennen deze afstemming op de praktisch georiënteerde leerling.

Past mijn kind in een mavo Kunst & Ambacht klas?

De onderbouwleerkracht (basisonderwijs) adviseert in eerste instantie of de leerling naar diens inschatting beter zal gedijen in een mavo Kunst & Ambacht klas dan in een reguliere gemengde brugklas (mavo / havo / vwo). Naast de waarneming op grond van een meestal langjarige ervaring met de betreffende leerling zal de basisschoolleerkracht zich baseren op het leerlingvolgsysteem. Na de schriftelijke aanmelding, de overdracht van gegevens en een toelichting (warme overdracht) van de basisschoolleerkracht wordt een beeld gevormd van de mogelijkheden en de ondersteuningsbehoefte van de aangemelde leerling in relatie tot wat de school kan bieden. Een aannamecommissie besluit op grond van bovenstaande over de plaatsing van de leerling. Die beslissing wordt eerst mondeling toegelicht en dan schriftelijk bevestigd. In de Aannamebrochure van het Karel de Grote College worden verdere details met betrekking tot plaatsing en aannamecriteria beschreven en toegelicht.

Plaatsing

Tenslotte is voor wat betreft de plaatsing in de mavo Kunst & Ambacht klas het volgende nog van belang. Het Karel de Grote College heeft zich verplicht om leerlingen van de vrijescholen voor basisonderwijs die zich aanmelden voor deze klas voorrang te verlenen boven leerlingen uit het reguliere basisonderwijs.

KENMERKEN VAN DE LEERLING

Enthousiast in de periode-les.
Betrokken bij het vrijeschoolonderwijs.
Enthousiast voor het maken van werkstukken.
Heeft in het algemeen meer tijd nodig om de stof te verwerken.
Heeft meer herhaling nodig voordat stof beklijft.
Is gebaat bij het krijgen van kleine stukjes leerstof.
Moeite met twee dingen tegelijk doen, b.v. luisteren en aantekeningen maken.
Vaak moeite met rekenen en/of taal.
Leerlingen waarvoor het tempo in een reguliere mavo / havo / vwo klas echt te hoog ligt.
Leerlingen die wat meer begeleiding vragen.
Sociaal gezien vaak krachtige kinderen, die naar een band met de leerkracht zoeken.
Laatbloeiërs.
Leerlingen die makkelijker leren als ze gezien worden, zich veilig en gerustgesteld weten.
Goed kunnen werken met het ritme van de dag.

DENKEN

Door vallen en opstaan leren deze leerlingen.
Hun cognitieniveau is wat lager dan de gemiddelde mavo leerling.
Tijdens het praktische werk lijken ze te ontwaken.
Sommige hebben eenzijdige begaafdheden.
Om tot begrip te kunnen komen is uitleg in kleine stapjes nodig, waarbij het grote verband wel te zien is.

DOEN

Lager tempo, vooral bij denkactiviteiten. Als je aansluit bij hun kwaliteiten kunnen ze verbazend veel.
Kleine concentratieboog en snel afgeleid, vooral bij intellectueel werk.
Weinig eigen initiatief en geen besef van de eigen hulpvraag. Zijn ze eenmaal bezig dan kunnen ze goed doorwerken.

SOCIAAL EMOTIONEEL

Faalangst, gebrek aan zelfvertrouwen.
Verschil tussen eigen beleving en de realiteit. Ze denken dat ze hard werken, maar er komt weinig/niets uit hun vingers.
Beleven en ervaren wekt enthousiasme.
Gevoelig (voor sfeer), kwetsbaar.
Band met mens, dier en natuur.
Open boek, stemmingen zijn zichtbaar.
Sociale benadering komt vanuit de emotie.
Vast dagritme geeft houvast.

AANNAME

Cito ondergrens 532 of NIO 98 (soms een disharmonisch profiel, niet ten nadele van het verbale IQ).
Geen meervoudige problematiek (en leer- en gedragsproblemen).
De leerling moet gemotiveerd zijn.
De leerling moet in staat zijn om in de routine van de klas en de school mee te draaien.
De thuissituatie moet ondersteunend zijn.